

Megalieten en grafheuvels uit de Steentijd, enorme witte paarden-tekeningen, Keltisch-Romeinse heuvelforten en ingeslapen dorpjes uit de 18de eeuw. County Wiltshire is rijk aan historische parels die je kan aaneenrijgen tot een fietstocht van drie dagen. Bovendien is het decor een 'Area of Outstanding Natural Beauty'.

→ Tekst en foto's: Guido Vandroemme

Stonehenge.

De Wiltshire Cycleway

Fietsen door 5000 jaar geschiedenis

Grootste steencirkel

Voordat ik in *Calne* aan mijn tocht kan beginnen, moet ik mijn auto op een veilige plaats achter zien te laten. Dat lukt op het privé domein van een vriendelijk koppel. Ik wist al dat bij Sustrans 'fietspad' een ruim begrip is en ben dan ook niet verbaasd dat National Cycle-route 403 'Severn and Thames' net buiten Calne een off-road single-track door de velden blijkt te zijn. Gelukkig kunnen mijn banden wel wat hebben. Bovendien is het mooi weer en ligt het pad er kurkdroog bij. Al gauw komt *Avebury* in

zicht. Dit dorp ligt midden in de grootste steencirkel van Europa. De megalieten uit de Steentijd staan er lang niet allemaal meer. Een groot deel ervan werd in de Middeleeuwen verwoest of omvergetrokken als gevolg van het volkse bijgeloof in de duivelse magie rond de stenen. Een archeoloog zette in de jaren 30 van de vorige eeuw een deel van de stenen weer overeind.

Superlatieven

Vlakbij Avebury liggen nog twee merkwaardige overblijfselen uit het Steentijdperk.

Silbury Hill is de grootste door mensenhanden gemaakte neolithische heuvel van Europa. Ondanks vele archeologische onderzoeken is het nog steeds niet duidelijk wat de functie was van dit uit klei en kalk gemaakte bouwsel uit ca. 2000 vC. Archeologen schatten dat er 500 mensen zowat 15 jaar aan gewerkt moeten hebben. Het dichtbij op een heuvel gelegen Westkennet Long Barrow is met zijn lengte van 100 m dan weer de langste neolithische grafheuvel van Groot-Brittannië. Via een nauwelijks merkbare ingang tussen de

Gold Hill, het bekende kassestraatje in Shaftesbury.

rechtopstaande megalieten kan je binnen in de grafheuvel kijken.

Stonehenge

Het fietspad slingert verder door de groene heuvels van de Wiltshire Downs. In de verte is tegen een helling het Alton Barnes White Horse te zien, één van de witte paarden die het visitekaartje van Wiltshire vormen. Deze reusachtige tekeningen zijn gemaakt door het gras van de kalkhelling weg te schrapen. Ooit waren er vierentwintig zulke figuren in Groot-Brittannië, waarvan dertien in Wiltshire. In tegenstelling tot wat veel toeristen denken, zijn de meeste ervan niet prehistorisch en 'slechts' hoogstens 300 jaar oud.

Als de dag zijn einde nadert, kom ik in de buurt van Stonehenge. Dit wereldberoemde monument uit het Steentijdperk ligt tussen twee zeer drukke autowegen. Er is niets voorzien om het per fiets te bereiken. Met behulp van de Britse OS Landrager kaarten vind ik echter een boe-

renwegje dat naar de parking van Stonehenge leidt. Het betekent wel laveren tussen talloze

Archeologen schatten dat 500 mensen zowat 15 jaar aan deze grafheuvel gewerkt hebben.

putten en stenen. Het wegje passeert ook Woodhenge, ooit de houten variant van Stonehenge. Eenmaal op de parking stelt zich het volgende probleem. Waar laat ik mijn volgepakte fiets veilig achter tijdens mijn bezoek? Een vriendelijk koppel met kampeerwagen schiet te hulp. Ik mag mijn vehikel achter tegen hun camper zetten, uit het zicht van nieuwsgierige blikken.

Stonehenge & co

Nergens in Europa is de concentratie aan archeologische overblijfselen uit de Steentijd zo groot als in het graafschap Wiltshire in Zuidwest-Engeland. Stonehenge is wereldbekend, maar ook in de onmiddellijke omgeving liggen nog vele andere getuigen uit het Neolithicum. De UNESCO heeft daarom Stonehenge samen met Silbury Hill, West Kennet Long Barrow en de Avebury Stone Circle tot Werelderfgoed verklaard. Al deze uitzonderlijke overblijfselen van de prehistorie liggen op de Salisbury Plain, een immens plateau van kalkgraslanden. De krijtheuvels van de Wiltshire Downs op en rond dit plateau vormen dan weer het decor van de Wiltshire White Horses, enorme witte afbeeldingen van paarden. Ze werden gemaakt door het gras van de kalkhellingen af te schrapen.

De steencirkel in Avebury.

Silbury Hill, de grootste neolithische heuvel van Europa.

Lacock.

Old Sarum

De volgende ochtend schittert de zon alweer aan een staalblauwe hemel met slechts hier en daar een wolkje. Wat is het plezant om in de ochtendkoelte onder een stralend lentezonnetje door dit mooie landschap te fietsen! In de frisgroene bermen en langs de bosranden staan de voorjaarsbloeiërs te pronken: primula's, wilde hyacinten, viooltjes, sleutelbloemen, narcissen, bosanemonen... Overal zingen vogels hun lied, ergens in het bos roffelt een specht, de geur van daslook en bloeiend koolzaad hangt in de lucht. En er is nauwelijks wind. Zalig! Ik fiets vele kilometers langs de Avon. In de verte doemt een heuvel op die er uitziet als een

Old Sarum

De heuvel Old Sarum was voor Kelten, Romeinen, Saksen, Vikingen, Normandiërs en Engelse koningen een ideale plek om er een versterkte nederzetting of burcht te bouwen. Ooit stond er zelfs een kathedraal. Toen deze was ingestort en elders werd heropgebouwd, verhuisde de oude stad in zijn geheel mee naar het huidige Salisbury. Op de enorme heuvel zijn enkel nog de aarden wallen en de centrale kasteel-motte overgebleven. Met wat fantasie hoor je er nog steeds de echo's van het vroegere wapengetal.

reusachtige biscuittaart: Old Sarum. Van de koninklijke burcht die er ooit bovenop stond is alleen nog een ruïne over. Vanaf de oude aarden wal aan de buitenrand is in de verte de kathedraal van *Salisbury* te zien. Ook deze stond ooit op Old Sarum.

Kuitenbijters

Na Salisbury neem ik afscheid van de Avon om over te steken naar de Ebbel. Dit lijkt eerder een brede beek dan een rivier. Aan beide zijden van het rivierdal verheffen zich grillig gevormde krijthellingen. Vanaf *Berwick St. John* voert een alternatieve route tot bovenop Charlton Down. Deze krijtichel steekt hoog boven het landschap uit en het majestueuze uitzicht op de omgeving is dan ook een zoete beloning voor het stevige klimwerk.

Een volgend hoogtepunt is *Shaftesbury*, bekend door Gold Hill, een steil kassestraatje met pittoreske huisjes. Die toeristische trekpleister mag ik natuurlijk niet missen. De Wiltshire Cycleway vervolgt zijn weg door de krijtheuvels. Dat betekent regelmatig stevige kuitbijters. In *Warmminster*, op het einde van de dag, blijf ik een goede 1200 hoogtemeters overwonnen te hebben. Wat je noemt een pittige rit.

Het oog van het paard

Volgens de weerman van de BBC zou er een motregenzone over de regio passeren en tijdens het 'full English breakfast' begint het inderdaad te regenen. De gastvrouw van mijn B&B geniet duidelijk van een babbeltje en vraagt me de pieren uit mijn neus. Ze laat boeken zien met allerlei plaatsen waar ik absoluut langs moet fietsen en loopt zelfs mee wanneer ik de tassen aan mijn fiets ga hangen. Ze blijft tegen me praten, totdat haar man haar met zachte aandring aanmaant om afscheid te

nemen. Dan kan ik eindelijk vertrekken, een half uur later dan voorzien. Maar ach, zulke ontmoetingen maken het overnachten in een B&B juist zo leuk.

Buiten Warminster doemen de groene hellingen van de krijtheuvels terug op. Hier verlaat ik de route, want ik wil de Westbury White Horse van dichtbij zien. Daar heb ik best een stevige extra klim voor over. De motregen blijft gestadig vallen. Een grote rode vlag boven een dreigend bord 'Military firing range. Keep out!' brengt me aan het twijfelen. Maar een passerende boer in een terreinwagen doet teken dat ik gerust kan doorrijden.

Na een lange klim off-road, doemt plots op

**Dit soort ontmoetingen
maken het overnachten in
een B&B juist zo leuk**

enkele honderden meters afstand een reusachtige witte paardenkop op. Ik ben er al vlakbij! Even later is het Westbury White Horse in al zijn glorie te zien. Intussen is de regen gestopt, maar bovenop de heuvel staat een stevige bries. Het statief waait twee keer om vooraleer ik een foto kan trekken. Een pad langs de rand van de heuvel voert tot bij het oog van het paard. Dat blijkt uit zwarte betonstenen te bestaan. Ook het paardenlichaam is gerestaureerd met witgeschilde betonplaten. Een lichte ontgoocheling! Het is dus niet meer het naakte krijt van de helling dat je vanop afstand ziet.

Filmdecor

Op plattelandsweggetjes bereik ik het fietspad langs het Kennet and Avonkanaal. Dit werd in

Jaagpad langs het Kennet and Avonkanaal.

Het White Horse in Alton Barnes.

de 18de eeuw gegraven als oost-westverbinding om de toen nog gevaarlijke route over zee te vermijden. Zoals veel andere kanalen kwam het in onbruik door de ontwikkeling van de spoorwegen. Het is inmiddels gerestaureerd voor de pleziervaart en het jaagpad waarop de trekpaarden vroeger stapten, is omgevormd tot een mooi fietspad.

Ter hoogte van *Melksham* verlaat ik het jaagpad om terug National Cyclerroute 403 te volgen naar *Lacock*. Dit kleine dorp wordt vanwege zijn grote historische waarde in zijn geheel beheerd door de National Trust. De toeristen moeten hun auto op een parking buiten het dorp achterlaten, maar fietsers mogen rustig door High Street rijden. Hoewel de meeste huizen uit de 18de eeuw dateren, ademt het dorp een middeleeuwse sfeer. Het is dan ook vaak het decor voor Engelse films en tele-

visieseries. Zo was High Street even te zien in twee Harry Potterfilms.

Met spijt in het hart fiets ik *Lacock* weer uit. Hier was ik graag nog wat langer gebleven, maar ik moet op tijd in Dover geraken voor de overtocht naar Calais. Het laatste stukje fietsen gaat over een ontmantelde spoorweg tussen Chippenham en Calne. De zon schijnt uitbundig en het landschap is schitterend. Een waardig einde van een driedaagse tocht door een mooi geschiedenisboek.

Steekkaart

Route en Bewegwijzing

De Wiltshire Cycleway is een cirkelvormige fietsroute van 255 km, die je op rustige landbouwwegen en autovrije paden laat genieten van de krijtheuvels, vredige valleien,

pittoreske dorpjes en de vele historische hoogtepunten van het graafschap. Het parcours bestaat uit een combinatie van Sustrans routes. Er zijn ook enkele verkortingen mogelijk via lokale fietspaden, zoals het Kennet-Avon fietspad langs het gelijknamige kanaal of het fietspad door Pewsey Valley. De route is bewegwijzerd.

Af en toe heb ik de route verlaten om vlak langs historische plaatsen te kunnen fietsen.

Mijn etappes: dag 1, Calne – Amesbury (71 km, 660 hm); dag 2, Amesbury – Warminster (102 km, 1121 hm); dag 3, Warminster – Calne (76 km, 706 hm). Calne ligt 150 km ten westen van Londen.

Kaarten en gidsen

Op www.wiltshire.gov.uk/leisureandrecreation/walkingandcycling/wiltshirecycleway.htm kan je de 16 kaartsecties van de route in pdf formaat downloaden en uitprinten. De kaarten van de Sustransroutes kan je bestellen via www.sustrans.org.uk.

Info

Op www.visitwiltshire.co.uk vind je bij de sectie 'Things to do' verschillende lokale fietsroutes en info over evenementen.

De facebookpagina 'VisitWiltshireLtd' presenteert mooie foto's van de bezienswaardigheden van de county.

groteroutepaden.be/opweg/archief

> gpx-tracks

